

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO- 525582-VI/06/KP

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 8 listopada 2006 r.

Pan
Jerzy Polaczek
Minister Transportu

Od kilku miesięcy Rzecznik Praw Obywatelskich prowadzi działania zmierzające do udzielenia pomocy prawnej obywatelom RP przebywającym czasowo za granicą, zatrudnionym na terenie państw Unii Europejskiej, lecz nadal na stałe zamieszkałych w Polsce i posiadających polskie obywatelstwo. Rzecznik uważa za swój obowiązek monitorowanie przepisów prawa dla celów inicjowania nowelizacji, tak, aby były one jak najmniej uciążliwe dla obywateli polskich czasowo przebywających za granicą.

W grupie analizowanych problemów znalazły się m.in. przepisy związane z możliwością zdawania egzaminu na prawo jazdy i otrzymania polskiego prawa jazdy przez osoby czasowo przebywające za granicą z tytułu podjęcia tam pracy zarobkowej lub kształcenia się.

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają bowiem skargi od obywateli, którzy przebywając na terenie Polski przez mniej niż 185 dni w roku z powodu pracy lub nauki za granicą nie są dopuszczeni do egzaminu na uzyskanie uprawnień do prowadzenia pojazdów.

Przykładowo: obywatel polski, uczący się poza granicami kraju, ale jeszcze niestudiujący, która przebywa poza granicami Polski większą część roku - (więcej niż 185 dni) - nie może przystąpić do egzaminu na prawo jazdy w Polsce i otrzymać prawa

jazdy - w myśl art. 90 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, (Dz.U. z 2005r., Nr. 108, poz. 908 ze zm.), albowiem prawo jazdy otrzymuje osoba, jeżeli przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przez co najmniej 185 dni w każdym roku kalendarzowym ze względu na swoje więzi osobiste lub zawodowe albo przedstawi zaświadczenie, że studiuje, od co najmniej sześciu miesięcy. Ogranicza to jej prawa do uzyskania odpowiednich uprawnień we własnym kraju.

Rozważając zapisy art. 90 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, należy uwzględnić Dyrektywę Rady Wspólnoty Europejskiej z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy (91/439/EWG), w której potwierdzono wprowadzenie reguły wzajemnego uznawania przez Państwa Członkowskie krajowych praw jazdy oraz obowiązku wymiany praw jazdy przez posiadaczy zmieniających normalne miejsce zamieszkania albo miejsce zatrudnienia z jednego Państwa Członkowskiego do innego. W art. 9 Dyrektywy wprowadzono pojęcie „normalnego” miejsca zamieszkania, „w którym osoba fizyczna przebywa przez co najmniej 185 dni w każdym roku kalendarzowym, ze względu na swoje więzi osobiste i zawodowe (...)”. Przewidziano jednak odstępstwa od uznania za miejsce „normalnego” zamieszkania miejsca, w którym przebywa się co najmniej 185 dni w roku w sytuacji gdy osoba związana zawodowo z innym miejscem niż miejsce powiązań osobistych przebywa w różnych miejscach w dwu lub więcej Państwach Członkowskich. Za miejsce „normalnego” zamieszkania „uważa się wówczas miejsce, z którym osoba jest związana osobiście w ten sposób, że tam regularnie powraca.” Ten ostatni warunek nie musi być spełniony, jeśli osoba mieszka w Państwie Członkowskim w celu wypełnienia zadania w określonym czasie. Studia uniwersyteckie bądź nauka w szkole poza zwykłym miejscem zamieszkania nie stanowi zmiany „normalnego” miejsca zamieszkania.

Przepis art. 90 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w obecnym brzmieniu nie pozwala na uwzględnienie zapisów art. 9 Dyrektywy Rady Wspólnoty Europejskiej z dnia 29 lipca 1991 r. w sprawie praw jazdy (91/439/EWG).

W ocenie Rzecznika, jak również jednego z Dyrektorów Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego, który zasygnalizował opisany problem, zapis art. 90 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. z 2005r., Nr 108, poz.

908 ze zm.) jest krzywdzący dla obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, którzy czy to ze względów ekonomicznych, czy też w celu uzyskania wykształcenia przebywają poza granicami kraju dłużej niż 185 dni w każdym roku kalendarzowym.

Biorąc pod uwagę obowiązek udzielania pomocy obywatelom polskim czasowo przebywającym za granicą zwracam się, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147) do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie tej sprawy i powiadomienie Rzecznika o zajętych stanowisku.

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich